

Wytyczne

w sprawie depozytów detalicznych podlegających innym odpływom dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności na podstawie rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (rozporządzenie w sprawie wymogów kapitałowych – CRR)

Wytyczne w sprawie depozytów detalicznych podlegających innym odpływom dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności na podstawie rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (rozporządzenie w sprawie wymogów kapitałowych – CRR)

Spis treści

1. Wytyczne EUNB w sprawie depozytów detalicznych podlegających innym odpływom dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności na podstawie rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (rozporządzenie w sprawie wymogów kapitałowych – CRR)	3
Tytuł I – Przedmiot, zakres i definicje	5
Tytuł II – Wskazówki dotyczące identyfikacji produktów depozytowych dla klientów detalicznych, które podlegają wyższym odpływom	5
Tytuł III – Postanowienia końcowe i wdrożenie	10

1. Wytyczne EUNB w sprawie depozytów detalicznych podlegających innym odpływom dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności na podstawie rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (rozporządzenie w sprawie wymogów kapitałowych – CRR)

Status wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane na podstawie art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (rozporządzenie w sprawie EUNB). Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EUN właściwe organy i instytucje finansowe są zobowiązane dołożyć wszelkich starań, aby zastosować się do wytycznych.
2. Wytyczne określają stanowisko EUNB w sprawie właściwych praktyk nadzorczych w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub sposobu, w jaki należy zastosować prawo unijne w danym obszarze. Zgodnie z powyższym EUNB oczekuje, iż wytyczne będą przestrzegane przez wszystkie właściwe organy i instytucje finansowe, do których są skierowane. Właściwe organy, wobec których wytyczne mają zastosowanie, powinny ich przestrzegać poprzez odpowiednie włączenie ich do swoich praktyk nadzorczych (np. poprzez zmianę swoich ram prawnych lub procesów w zakresie nadzoru), w tym także w przypadku, gdy wytyczne skierowane są głównie do instytucji finansowych.

Wymogi w zakresie sprawozdawczości

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EUNB każdy właściwy organ ma obowiązek powiadomić Urząd do dnia 6 lutego 2014 r. o tym, czy stosuje się lub zamierza zastosować się do niniejszych wytycznych, a w przypadku, gdy nie stosuje się ani nie zamierza zastosować się do wytycznych, musi przekazać Urzędowi stosowne uzasadnienie. W przypadku nieprzekazania Urzędowi powiadomienia w wyznaczonym terminie Urząd przyjmuje, że dany właściwy organ nie stosuje się do wytycznych. Powiadomienia należy przesyłać za pomocą formularza znajdującego się w pkt 5 na adres compliance@eba.europa.eu z dopiskiem „EBA/GL/2013/01”. Powiadomienia powinny składać osoby posiadające odpowiednie uprawnienia do zgłaszania zgodności w imieniu swojego właściwego organu.
4. Powiadomienia zostaną opublikowane na stronie internetowej EUNB zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EUNB.

Spis treści

Tytuł I – Przedmiot, zakres i definicje	5
Tytuł II – Wskazówki dotyczące identyfikacji produktów depozytowych dla klientów detalicznych, które podlegają wyższym odpływom	5
Tytuł III – Postanowienia końcowe i wdrożenie	10

Tytuł I – Przedmiot, zakres i definicje

Zgodnie z art. 421 ust. 3 rozporządzenia CRR niniejsze wytyczne mają na celu harmonizację kryteriów w zakresie identyfikacji i klasyfikacji depozytów detalicznych podlegających innym odpływom niż odpływy minimalne określone w art. 421 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia CRR oraz kryteriów definiowania tych produktów dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności. Zgodnie z powyższym zakres zastosowania niniejszych wytycznych obejmuje depozyty podlegające wyższym odpływom.

Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do indywidualnych i skonsolidowanych wymogów w zakresie płynności zgodnie z postanowieniami części pierwszej, tytuł II rozporządzenia CRR.

Zakres niniejszych wytycznych obejmuje wszystkie depozyty detaliczne podlegające art. 421 rozporządzenia CRR, w tym m. in. depozyty, które spełniają warunki określone w art. 421 ust. 1, czyli są objęte systemem gwarantowania depozytów i stanowią element stałej relacji z klientem lub są utrzymywane na rachunkach transakcyjnych, które obejmują kryteria związane z wyższymi odpływami.

Tytuł II – Wskazówki dotyczące identyfikacji produktów depozytowych dla klientów detalicznych, które podlegają wyższym odpływom

Część 1 – Aspekty ogólne

1. Ustalenie, czy dana relacja jest „stałą relacją z klientem sprawiającą, że wycofanie depozytu jest bardzo mało prawdopodobne”

Depozyt detaliczny należy uznać za element stałej relacji z klientem dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności przy założeniu scenariusza łączącego idiosynkratyczne warunki skrajne i warunki skrajne obejmujące cały rynek w przypadku, gdy deponent spełnia co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- (a) łączy go z instytucją trwający stosunek umowny o minimalnym czasie trwania;
- (b) łączy go z instytucją stosunek pożyczki w postaci kredytów hipotecznych lub innych długoterminowych pożyczek lub kredytów; lub
- (c) posiada w instytucji minimalną liczbę aktywnych produktów niebędących pożyczką ani kredytem.

2. Ustalenie, czy dany rachunek jest „rachunkiem transakcyjnym, w tym rachunkiem, na który regularnie wpływa wynagrodzenie”

Depozyt detaliczny należy uznać za depozyt utrzymywany na rachunku transakcyjnym, jeśli taki rachunek jest regularnie uznawany i obciążany wynagrodzeniem, dochodami bądź kwotami pochodzącymi z transakcji.

3. W obu przypadkach opisanych w ustępie 1 i 2 tytułu II części 1 niniejszych wytycznych instytucje powinny posiadać do dyspozycji dane historyczne, w tym dane dotyczące zachowania deponentów w celu uzasadnienia klasyfikacji ich depozytów.

4. Metodologia identyfikacji produktów depozytowych dla klientów detalicznych, które podlegają wyższemu odpływowi

4.1. Depozyty detaliczne należy podzielić na trzy klasy depozytów podlegających wyższemu odpływowi w oparciu o liczbę i stopień ryzykowności stwierdzonych czynników ryzyka spośród czynników opisanych poniżej, w części 2 niniejszych wytycznych. Lista czynników przedstawiona w niniejszym dokumencie nie jest jednak wyczerpująca, a instytucje finansowe, które zidentyfikują dodatkowe kryteria prowadzące do wyższych odpływów, powinny je uwzględnić w swojej analizie.

4.2. Dla celów sprawozdawczości w zakresie płynności instytucje finansowe powinny oszacować właściwe wyższe odpływy dla każdej z trzech klas depozytów zgodnie z informacjami przedstawionymi poniżej, w części 3 niniejszych wytycznych.

Część 2 – Czynniki mające wpływ na stabilność produktów depozytowych dla klientów detalicznych

5. Wartość depozytu detalicznego

5.1. Za depozyty o wysokiej wartości instytucje finansowe powinny uznać depozyty spełniające wszystkie poniższe warunki:

- (a) przekraczające niższą z dwóch wymienionych poniżej kwot:
 - (i) 100 000 EUR lub
 - (ii) kwotę określoną w lokalnym systemie gwarantowania depozytów
- (b) niższe od kwoty 500 000 EUR.

5.2. Za depozyty o bardzo wysokiej wartości instytucje finansowe powinny uznać depozyty o wartości co najmniej 500 000 EUR.

5.3. Aby obliczyć wartość depozytów danego klienta, instytucje finansowe powinny uwzględnić w obliczeniach wszystkie rachunki depozytowe klienta w tej instytucji finansowej.

5.4. Ponadto instytucje finansowe powinny przeprowadzić analizę koncentracji swojej bazy depozytowej; dla celów wewnętrznych należy wprowadzić odpowiednie progi i/lub limity do określenia depozytów detalicznych o wysokiej wartości.

5.5. Istnieje szereg metod, które można zastosować w celu identyfikacji koncentracji bazy depozytowej. Przykładowo, instytucje finansowe mogą określić „pewną liczbę” dużych depozytów detalicznych lub „liczbę największych depozytów detalicznych”, które stanowią pewien odsetek bazy depozytów detalicznych. Aby zidentyfikować depozyty detaliczne o wysokiej wartości, instytucje finansowe mogą zastosować próg dostosowany do lokalnego rynku dla kwot gwarantowanych depozytów, kwotę, powyżej której negocjuje się oprocentowanie lub wszelkie szczególne uzgodnienia z deponentem, które mogą ograniczać ryzyko odpływów.

6. Produkty motywowane wysokością oprocentowania lub oferowane na preferencyjnych warunkach

6.1. Depozyt należy uznać za motywowany wysokością oprocentowania w przypadku, gdy instytucja finansowa oferuje oprocentowanie:

- (a) które znacznie przewyższa średnie oprocentowanie podobnych produktów detalicznych oferowane przez inne instytucje finansowe o podobnym profilu działalności, uwzględniając specyfikę lokalnego rynku depozytów;
- (b) lub w przypadku których stopa zwrotu jest pochodną zwrotu z indeksu giełdowego lub zestawu indeksów;
- (c) lub w przypadku których stopa zwrotu jest pochodną jakiejkolwiek zmiennej rynkowej, z wyjątkiem zmiennej stopy procentowej.

6.2. Instytucje finansowe mogą zidentyfikować „produkty motywowane wysokością oprocentowania” poprzez porównanie stopy oprocentowania każdego depozytu ze średnią wysokością oprocentowania wypłacanego przez inne instytucje finansowe o podobnym profilu działalności z tytułu podobnych produktów. Pojęcie „inne instytucje finansowe o podobnym profilu działalności” odnosi się do instytucji o porównywalnym modelu biznesowym i wielkości, których definicję określa instytucja finansowa, a weryfikację w razie konieczności przeprowadzają właściwe organy.

7. Depozyty o określonym terminie zapadalności lub depozyty z terminem wypowiedzenia

7.1. Depozyty, które należy uznać za należące do tej kategorii, to:

- (a) depozyty pierwotnie założone jako depozyty terminowe z terminem wygaśnięcia przypadającym w ciągu 30 dni lub
- (b) depozyty z określonym terminem wypowiedzenia krótszym niż 30 dni zgodnie z ustaleniami umownymi, z wyjątkiem depozytów, które kwalifikują się do traktowania w sposób określony w art. 421 ust. 5.

7.2. Przy ocenie odpływów z tytułu depozytów detalicznych instytucje finansowe powinny rozważyć wpływ:

- (a) ograniczeń w zakresie wycofania lub terminów wypowiedzenia;
- (b) kosztów wycofania produktów depozytowych dla klientów detalicznych, które mogą zostać zgodnie z prawem rozwiązane przed ich pierwotnym terminem zapadalności.
- (c) konsekwencji dla reputacji instytucji finansowej wynikających z braku możliwości wycofania depozytu w przypadku, gdy praktyką instytucji finansowych jest dopuszczanie przedterminowych wycofań takich produktów depozytowych.

8. Kanały dystrybucji wysokiego ryzyka, w tym banki oferujące dostęp wyłącznie za pośrednictwem Internetu, inne formy zdalnego dostępu i depozyty maklerskie

Instytucje finansowe powinny przypisać depozyty detaliczne, do których dostęp odbywa się za pośrednictwem kanałów dystrybucji wysokiego ryzyka, takich jak banki oferujące dostęp wyłącznie

za pośrednictwem Internetu, lub za pośrednictwem innych form zdalnego dostępu, a także depozyty maklerskie (gdzie maklerzy pobierają środki od osoby fizycznej lub MŚP) do wyższych odpływów, uwzględniając poniższe kwestie:

- (a) prawdopodobnie istniejące ograniczenia w zakresie wycofań wynikające z umowy;
- (b) konsekwencje dla reputacji instytucji finansowej wynikające z niedopuszczania wycofań depozytów w przypadku, gdy praktyką instytucji finansowych jest dopuszczanie wycofań takich produktów w większym zakresie.

9. Waluta depozytów

Instytucje finansowe powinny dokonać rozróżnienia pomiędzy depozytami detalicznymi wyrażonymi w walucie lokalnej i obcej.

10. Depozyty nierezydentów

Instytucje finansowe powinny dokonać rozróżnienia pomiędzy depozytami detalicznymi rezydentów i nierezydentów. Rozróżnienie to należy definiować w kategorii depozytów nierezydentów UE i rezydentów UE w odniesieniu do depozytów złożonych w instytucjach z siedzibą w UE. Definicja „rezydencji” dla celów wymogów pokrycia płynności powinna z zasady pokrywać się z obowiązującą definicją tego pojęcia dla celów statystycznych lub podatkowych.

Instytucje finansowe powinny ustalić rezydencję deponenta na poziomie indywidualnego podmiotu.

11. Depozyty powiązane z innymi produktami

Instytucje finansowe powinny zidentyfikować produkty depozytowe dla klientów detalicznych powiązane z innymi czynnikami, które mogą ulec zmianie w ciągu 30 dni i spowodować wyższe ryzyko odpływu.

12. Inne parametry

12.1. Instytucje finansowe powinny wziąć pod uwagę swoją bazę depozytów detalicznych w celu identyfikacji innych parametrów, które wskazują lub mogą wskazywać rodzaj depozytu detalicznego o wyższym odsetku odpływów od depozytów określonych w art. 421 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia CRR. Identyfikację innych parametrów lub ich brak należy udokumentować.

12.2. Aby zidentyfikować takie parametry, instytucje finansowe powinny dokonać oceny zaobserwowanej (historycznej) i przewidywanej stabilności/zmienności poszczególnych oferowanych produktów depozytowych dla klientów detalicznych i zidentyfikować rodzaje produktów, które okazały się niestabilne lub co do których zakłada się, że mogą być niestabilne.

12.3. W tym celu instytucje finansowe powinny zrealizować scenariusz testu warunków skrajnych zakładający wystąpienie zdarzenia łączącego idiosynkratyczne warunki skrajne i warunki skrajne obejmujące cały rynek. Do oceny zmienności produktów depozytowych dla klientów detalicznych można wykorzystać wewnętrzne modele statystyczne i matematyczne. Dane wejściowe dla ww.

metod powinny zasadniczo obejmować dane pochodzące z wcześniejszych zachowań depozytów oraz z założeń hipotetycznych przyjętych na podstawie scenariuszy warunków skrajnych.

12.4. Mniejsze i mniej zaawansowane instytucje finansowe powinny stosować metody uproszczone, oparte na modelach statystycznych, takie jak modele identyfikujące maksymalny spadek zaobserwowany dla danego depozytu w ciągu 30 dni w danym horyzoncie czasowym, w tym w okresie występowania warunków skrajnych.

12.5. Zaleca się korzystanie z oceny eksperta, aby włączyć do oceny czynniki nieuwzględnione przez model, w szczególności w przypadku innowacyjnych produktów nieposiadających długiej historii.

12.6. Bardzo przydatnym narzędziem analizy byłby ranking produktów depozytowych dla klientów detalicznych pod kątem ich zmienności lub postrzeganej zmienności. Sporządzenie rankingu ułatwiłoby konsekwentne wdrażanie wytycznych w odniesieniu do wszystkich produktów depozytowych dla klientów detalicznych danej instytucji finansowej. Porównanie wyników uzyskanych dla różnych produktów i identyfikacja wyników odbiegających może pomóc w identyfikacji mniej stabilnych depozytów.

12.7. Założenia stanowiące podstawę opisanych metod powinny obejmować 30-dniowe prognozowanie i być poddawane częstej weryfikacji, w szczególności aby uchwycić istotne zmiany warunków rynkowych. Aby poprawić jakość przeprowadzonej oceny, instytucje finansowe powinny ponadto wziąć pod uwagę korelacje, efekt domina oraz efekt sezonowy.

Część 3

13. Ustalanie wyższych odpływów

13.1. Instytucje finansowe powinny stosować przedstawioną poniżej metodologię przy klasyfikowaniu depozytów podlegających wyższemu odpływowi:

13.2. Czynniki opisane powyżej w części 2 niniejszych wytycznych należy podzielić na dwie kategorie:

- (a) czynniki wysokiego ryzyka obejmujące poniższe czynniki ryzyka:
 - (i) waluta depozytów;
 - (ii) depozyty powiązane z innymi produktami;
 - (iii) produkty motywowane wysokością oprocentowania lub oferowane na preferencyjnych warunkach;
 - (iv) kanały dystrybucji wysokiego ryzyka, w tym depozyty dostępne wyłącznie za pośrednictwem Internetu i depozyty maklerskie;
 - (v) depozyty o wysokiej wartości;

- (vi) inne parametry, które zdaniem instytucji stanowią parametry wysokiego ryzyka zgodnie z powyższym ust. 13 niniejszych wytycznych.
- (b) (b) Czynniki bardzo wysokiego ryzyka, obejmujące poniższe czynniki ryzyka:
- (i) depozyty z określonym terminem zapadalności lub depozyty z terminem wypowiedzenia;
 - (ii) depozyty nierezydentów;
 - (iii) depozyty o bardzo wysokiej wartości;

13.3. Instytucje finansowe powinny dokonać oceny depozytów detalicznych względem czynników opisanych powyżej.

13.4. Instytucje finansowe powinny zaszeregować depozyty detaliczne do jednej z trzech kilkupoziomowych klas wymienionych poniżej, które zostały określone na podstawie liczby czynników ryzyka przypisanych do depozytu podstawowego:

- (a) depozyty, w przypadku których występują dwa czynniki z kategorii 1;
- (b) depozyty, w przypadku których występują trzy czynniki z kategorii 1 lub jeden czynnik z kategorii 1 i jeden czynnik z kategorii 2;
- (c) depozyty, w przypadku których występują dwa czynniki z kategorii 2 lub dwa czynniki z kategorii 1 i jeden czynnik z kategorii 2 lub inne czynniki mieszane.

13.5. Instytucje finansowe powinny oszacować odpowiednie wskaźniki w zakresie wyższego odpływu dla każdej klasy depozytów zgodnie z oceną danych historycznych i przewidywanej zmienności.

Tytuł III – Postanowienia końcowe i wdrożenie

14. Data rozpoczęcia stosowania

Właściwe organy krajowe powinny wdrożyć niniejsze wytyczne przez włączenie ich do swoich procedur nadzoru w terminie trzech miesięcy od ich wydania. Po tym okresie właściwe organy krajowe powinny zadbać o ich skuteczne przestrzeganie przez instytucje finansowe.